

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 10 ар. (20 кор.)
на пів року 5 ар. (10 кор.)
на чверть року 2-50 ар. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі члени по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
пл. Домбровського (Хорунщини). Екс-
педиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Редакція, адміністрація і експедиція
„Руслана“ перенесла ся з днем 1. вересня с. р. до нового локалю при площі
Домбровського (Хорунщини) ч. 1. в партері.

В рішачій хвилі.

(+) В четвер приступлять виборці
сільських громад до урни, щоби довершити
вибору послів до краєвого сойму галицького з менших посіlostей. Вислід ви-
борів з менших посіlostей буде рішачо-
чим, бо надає головне пятно краєвій ре-
презентації, а хвиля та буде рішачою
і для руского народу, бо доси лише з сеї
куриї міг він осягнути своїх заступників
в кр. соймі. Який буде вислід сих виборів
на протязь законодавчого шестиліття, се вже
приблизно можна нині відгадати.

Невідрадни вигляди розкривають ся на
вислід соймових виборів. Насувають чорні
тучі, що хотять закрити нам світ сонця,
а з них сверкають яркі блискавиці. Крива-
ві зорі на рускім овиді не заповідають
нам зараня красної будуччини, а навпаки
віслюють лихо.

На все те зложило ся багато всіляких
обставин, які не пора сьогодні в сій рішачій
хвилі розбирати і оцінювати. Лиша-
ємо се до слушного часу. Нині лише кон-
статуємо, що ще ніколи з таким однодуш-
ним і безглядним завзятем польське днен-
никарство не виступало і не роздмухувало
ненависти проти всего, що руске, проти
всеї без ріжниць рускої суспільности, як
перед теперішними виборами, ніколи ще
так не перевертало правди горі дном, як
тепер. В освітленю сего дненникарства
представляє ся вся руска суспільність без

ріжниць гайдамаккою ордою, яку треба
стерти з лиша землі. Нічого дивного, що
таким духом переймає ся і дихає польська
суспільність. Зовсім відповідно правилам
природи, що всякий гнет викликає опір,
отже й серед рускої суспільности виступа-
ють декуди прояви доси нечувані і неви-
дані і тим способом міжнародні взаємини
заострюють ся, а се не може вийти на до-
бро. Коли хто думає, що руске житє мо-
жна прибити, або звернути єго в якесь
тісне, після свого розуміння устроєне ру-
сло, то дуже в тім помиляє ся, виявляє
повне незнане історичного розвитку рус-
кого народу і єго вдачі.

Але й серед рускої суспільности зло-
жили ся обставини так, що чимало посо-
бляють сподіваному лиху. Помрачене на-
ціональної рускої ідеї, заavidливості, роз-
тич і блукання, витворили такі відносини
поміж Русинами, що вигляди на успіхи
в виборчій кампанії тепер зменшили ся
значнійше, як коли небудь. Головну акцію
виборчу взяли в свої руки москвофільська
»Русская Рада« і »Народний Комітет« (яко
виділ національно-демократичного стору-
ництва) на основах давньої консолідації,
або, як тепер звуть — компромісу.

Не вдаючи ся тепер в оцінку сеї ви-
борчої акції, відкликаємо ся на передодні
рішачої для руского народу хвилі, щоби
всі, що почувають себе Русинами, у кого
не завмерла любов до своєї матерньої мо-
ви і рускої народности, у кого лежить на
серці добро руского народу і рускої Цер-
кви, сповнили свідомо і достойно сей го-
рожанський обовязок, який вкладає на них
конституція, щоби станули неустрашимо
до виборчої урни і віддали свої голоси на
тих, у котрих так само горячо бе шире
руске серце, котрим дорога руска мова,
руска народність, руска Церква. Не попа-
даймо в зневіру і знеохоту, бо хоч може

боротьба наша буде безуспішна, однак че-
рез те ще не пропаде невмируща сила
руского народу, котрий перебув не одно
литолітє і не одно перебуде. Правда всю-
ди нівечить ся, а все колись визначить ся!

18)

Наталь Вахнянин.

Причинки

до історії рускої справи в Галичині в літах
1848—1870.

Неправне і несправедливе поступованє при
виборі виборців, наросше і стараннє укриванє в
тайні сего акту перед руским духовенством,
виразне і дуже вороже поступованє проти то-
го-ж духовенства при виборах на послів, теро-
ризм всякого роду, навіть замикання без всякої
правної підстави поодиноких виборців, щоби не
допускати їх до голосованя — се слабенські зарис-
и тих подій, котрі товаришили кождому ви-
борови з груп громадских в східній часті Гали-
чини.

Многі протести проти кожного такого ви-
бору, наколи польська більшість соймова схоче
подати їх до вселюдної відомости, відкривають
бодай по часті ті великі безправности і інші
недостатки, в які Галичина ниньки богата.

Всі ті кривди перенесла би ще Галичина
без ропоту, бо надіє ся, що при зміні системи
всякі такі безправности устануть, і ц. к. уряд-
ники небавом також інакшою ідуть дорогою;
але тим глибше і тривальше вріє ся в пам'ять
сільського народу час тих безправностей, коли
сей нарід бачить, як і духовенство єго зі всіх
сторін о невірність для корони посуджують і на
єго клеветуть. Печатані плакати і пашквілі бу-
вають офіційально розношені і руским громадам
через війтів при кождій нагоді накидані. В тих
памфлетах представляно руских кандидатів на
сойм краєвий москвичами і схиматиками, при-
чїм деякі урядники, що вели порядок при вибо-

18)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одишця.

(Хроніка з давноминулого).

Підїхавши до брами, Искра гукнув:

— Гей! люде! а хто там живий є, відчи-
няйте ворота.Одинець хотїв злізти, щоби самому відчи-
нити.— Ні, ти сиди — придержав його Искра —
щоби часом Вартовий не поборов ся з тобою;
пес він здоровий і алчущий, відчиняє і без те-
бе. Гей! дїду! Хорунжий! Савко йолопе! де ви?Вибігло з хати, що стояла зараз біля во-
ріт, хлопа літ 12 і відчинило гратяну браму.

— А Хорунжий де?

— Тут деє; та он вони йдуть.

Підїйшов сивоусий дїд.

— Бері, Хорунжий, коня да випрягай.

— Ні, затривайте трохи, мовив Одинець;
пехай коненя постоїть в запряжці, заким я при-
витаю ся з о. Олексієм. Кудою тут пройти до
його?Хорунжий якомсь дивовижно глянув на О-
динця, а Денис прямо зареготав і потім мовив:— Вибач, паробче! ти гадаєш, що се попів
двір?

— А тож чий? — зумив ся Одинець.

— Ха, ха, ха! — реготав ся Искра — ви-
бач, паробче! одурив я тебе; я привів тебе до
себе в двір, до попа далеко ще: він у другому
кутку.Одинець дивив ся і не тямив, що отсе і
до чого вигадав Искра, а той зовсім байдуже
говорив:— Вибач, вибач, небоже; не втерпів я, щоби
не одурити тебе. Бач, заздро мені стало, що ти
просто-ж до попа; думаю: на що ти попу? у
його раз-у-раз і дїло є і люде: того хрести, того
вінчай, того ховай; а у мене ні дїла, ні людей;
і сьогодні Хорунжий, Оришка да Савко і на
завтра вони-ж; а без чужого чоловіка я зовсім
занудив ся. От Святий зглянув ся на мою са-
мітність тай післав тебе. Чи недурний-ж би я
був, колиб пустив тебе до попа? ніп нігде не
дїветь ся; сьогодні побачиш ся з ним. Ну, не
сердь ся! давай, поцїлуймо ся та в хату вече-
рати.Одинець і дивовав ся і не знав, що діяти;
але тямив, що ні гнївати ся на таку гостин-
ність, ні змагати ся, не личить.— Ну, дїду, Несторе! — гукав Искра — Савко
йолопе! ворота на замок, коня в стайню, тара-
дайки в возівню, пакунки і все, що на возі
в комору; пса Савці до рук.— Та чи не нароблю-ж я вам турботи? —
спитав ся Одинець.— Туроті в болоті, а в мойї хаті спокій-
но спати: хати не пересидиш; перини не пере-
лежиш; хліба не переїси. Ну, просимо-ж до хати.Пройшовши кіл-ко ступнів, Искра спинив
ся на перелазі в »чистий двір« і мовив до
Одинця:— А як твоє коненя призвичаєне до води?
Коли його можна наповати і скільки води йому
давати?Максим відповів, а Денис наказавши все
те Хорунжому, повів свого гостя до будинку.Будинок був і з окола і в середині зви-
чайний того часу. На рундук вийшла на зустріч
молодиця закутана в чорну каймисту хустку.— Радуй ся обрадованная — мовив до неї
Искра — Господь несподівано послав нам го-
стя; проси до свїтлиці.Молодиця швиденько повернулась в сїни,
відчинила в свїтлицю широкі на залізних ши-
пах двері і промовила:— Жалуйте! просимо! Гость в хату, Бог
в хату.

рах, так далеко забували ся, що перестерігали або грозили навіть виборцям, щоб не вибирали під жадною вимінкою сьвященників, бо їх вибрати не можна, понеже йдуть у руку з революційним сторонництвом в Відни.

При такім складі річей приходило очевидно і до скандалів, котрі певно не утврджать покою і згоди, а лишень підкопують повагу духовенства і урядників.

Колиж події в отцо минувшій соймовій каденції, зневолили руских послів занести до в. престолу жалобу проти насильї більшости соймової і сторонности кравного правительства, щож доброго може сподівати ся нарід руский від законів тих, що видасть їх сойм, вишовший з таких виборів, при котрих діяли ся такі великі безправности, і в якім засідають елементи, за котрих неприхильність до народу руского той же нарід добре знає?

У краввих властей ми проти надужить польских охорони не подиблемо, бо ті очевидно піддержують ще ту проти Русинів ворожу політику. Русини стають вже думати, чи не вернули ся часи панованя польского? Жалоби суть подаремні і без наслідків, бо їх розсуджують ті, від котрих гнеть весь походить. Внутрена сила Русинів, котру до сих пор Поляки не могли побороти, лежать зломана, і Русинам не яло ся вже нічого иньшого діяти, як ждати з повною резигнацією, доки грізну хмару, що наступила над їх головами, не розжене подув Всевишнього.

Вже тепер ясно, як випадуть вибори з сойму до ради державної. Півтретя-мільонний нарід руский не буде там заступлений, а прецінь тая рада державна має подати свій голос, як би Австрію перестроїти треба?

Здає ся, Поляки окличуть себе також заступниками народу руского; чи се одначе вийде на користь державі — се покаже будучина.

При всім тим Русини ще не тратять надії, що ц. правительство прецінь раз схоче придивити ся ближше справдешному станови річий, і не призвоят, щоби один з найвірнійших народів счез без сліду в польскім ворожій елементі.

У Львові 17. лютого 1867.

(Дальше буде).

Важне для всіх!

П. Іван Бачинський, касиєр «Дністра», емеритований ц. і к. капітан, знаток у військових справах, подає в «Дѣл» дуже цікаву та важну статю про службові відносини для підфіцірів. З причини, що військова справа дотичить як найширших кругів суспільности, містимо її в повнім змісті, кажучи разом з автором її:

«Бери Петре на розум!»

В першій половині слідуемого місяця, вертають по трилітній службі наші урльопники.

Ми Русини взагалі відносимо ся до військовости з якоюсь боязнию і не видимо задля незнання військових відносин, що військовість може Русинам принести велику услугу не тільки на полі економічнім, але і національнім, — треба лишень річ брати розумно і відкинути всі упередження, які має ся до військовости.

Звертаю ся отже до родичів котрих сини вислужили три літа і дослужили ся шаржі від капрала висше, із слідующею річною:

Щоби поодинокі відділи при війську мали добрих підфіцірів, міністерство війни постановило від довших уже літ давати місячно (пенсію) тим підфіцірам, котрі вислужили три роки і суть здібними підфіцірами. Але такому підфіцірови не тільки гарантує ся місячну премію, відповідно до его шаржі, але по вислуженю дванадцять літ (літа числять ся від дня вступлення до війська) він дістає посаду відповідно до своєї здібности умовою, або посаду возного, листовоса, сторожа при гімназійних школах, а вислужені підфіціри рахункові одержують посади урядників судових, скарбових, почтових і можуть дослужити ся золотого ковніря.

Для цікавости наведу, яку премію побирають поодинокі підфіціри, котрі обоважуть ся по трех літах служити. І так:

капраль	місячно 20 корон
фірер	» 30 »
фельдвбель	» 35 »

По вислуженю шість літ:

капраль	місячно 25 корон
фірер	» 35 »
фельдвбель	» 40 »

По вислуженю девять літ:

капраль	місячно 30 корон
фірер	» 40 »
фельдвбель	» 45 »

Крім місячної премії побирає:

капраль	денно 30 сотиків
фірер	» 40 »
фельдвбель	» 80 »

Отже в 10-ім році служби, коли получимо премію місячну з додатком денним, буде побирати:

капраль	річно 469 корон
фірер	» 626 »
фельдвбель	» 795 »

Додати тут треба, що кождий з них має цілий харч, одіж, мешканє і сьвітло.

Як видимо, цифри поважні, а коли зважити, що до тих цифр приходить ся легко, — коли зважити, що по вислуженю дванадцять літ одержує ся посаду цивільну і забезпечує ся тим способом цілу свою екзистенцію, — то доперва вияснить ся нам, длячого жиди так тиснуть ся до війська, длячого жиди займають уже тепер перші місця підфіцірські — і, о диво, всі нарікаємо на військо, а лишень жид зрозумів, що

так зле не є, як то ми собі уявляємо, — і служить.

Помежи урльопниками Русинами буде чимало таких, що могли би служити дальше при війську, але як я вже сказав, ми Русини не маємо много крови вояцкої і ідемо назад борщ і бульбу їсти або за 20 зр. місячно писати — без найменшого вигляду на будучність.

Для того кличу до Вас родичів, котрих сини вислужили три роки з шаржою від капрала почавши: Заохотіть синів своїх до дальшої служби при війську; скажіть їм, що в дома чекає їх нужда; скажіть їм, що нині лишень розумом можна до чогось добити ся; скажіть їм, що нині за жадну сентиментальність нічого ніхто не дасть; скажіть їм, що нині тим, хто каже «волю каміне товчи», лише сожальне можна висказати; скажіть їм, що нині на сьвітї нема жадного раю та що праці нині всюда вимагають, не лишень при війську; скажіть їм, що субординації, т. є слухати висшого, не тільки при війську, але і в цивільнім стані вимагають; скажіть їм, що нині лишень працею, і то тільки працею чесною і пильністю можна до чогось добивати ся.

І до вас молодці кличу: Застановіть ся над своєю будучністю; застановіть ся, що вас в дома чекає борщ пісний і бульба; застановіть ся, що розум над всі сентиментальности повинен верхом іти; не забувайте, що остаючи при війську, ви не тільки собі забезпечуєте красну будучність, але і родині ви в той спосіб помагате. Батьки ваші не потребуєть тоді ділити і дробити ґрунтів, котрі ви оставили для прочої родини, а то стає вже тісно на наших газдівствах, коли не велике господарство треба поділити межі кількоро дітей, і тоді вандруємо за море шукаючи раю. Длячого жиди того раю цурають ся і відкупують ваші ґрунти? длячого они не вандрують? Бо они знають, що в тім раю чекає їх згуба. Отже кличу до вас: бери Петре на розум! — не копай сам для себе гробу. Замість шукати легкого щастя за морем, ми огляньмо ся, чи дійсно вже в нашім краю не можна найти жерел доходу, а побачимо, що такі жерела є. А коли ваші селяне власне не будуть тримати всіх дітей на господарстві, але одного лишать при війську, другого виучать ремісла, третого віддадуть до склепу і т. д., а тільки одного лишать в дома, тоді їм всім буде добре на сьвітї. Тоді і лекше буде їм чути ся і маніфестувати ся Русинами!

Я тут хочу цифрами показати, що Русини, остаючи при війську, прислужать ся також не мало своїй народности. Відповідно до всіх полків всякої категорії, в котрих то полках служать більшість вояків рускої народности, можна легко прийняти, що при тих всіх полках може що найменше тисяч підфіцірів рускої народности знайти собі будучність. Позаяк тих 1.000 посад не можна відразу обняти, лишень протягом якихсь літ, то при добрій охоті, при розум

Переступивши через поріг сьвітлиці Искра повернув ся до молодії:

— А на вечеру, Оришко, є що у нас? коли нема — зараз вари.

— Отсе ще що вигадали! щоб у нас да не було чого повечеряти, — гордовито відповіла Оришка.

Небавом стемніло. Оришка принесла ловву сьвічку. Тоді і по великих панах не скрізь і не завжді уживали стеаринових сьвічок; а про газ і чутки ще не було; коли у кого сьвітили лямпи, так горіла в них або олива, або соняхова олія.

— Лаштуй, Оришко, швидче вечеру, парубок з дороги, певна річ, зголоднів, їсти хоче. — А коли Оришка пішла, Денис додав: Се моя старенька кляшниця, і господиня, і порадиця, і куховарка, вона козачка; взяв я був її за мамку до доні, та як померла доня, дак я вже й не пустив її; живе у мене більш 20 літ; вона вже й очи мені закляє і на той сьвіт проведе.

З того дня прожив Одионець у Дениса аж до пиливських заговів.

В домі і в житю Искри не було по тому часу нічого незвичайного. Вставав Искра що дня в одну пору — «до схід сонця»; умивав ся завжді холодною «непочатою» водою; молив ся Богу, обходив хазяйство, загадував, що кому робити, тоді снідав; чаю не пив; обідав, зви-

чайно, о півдні; спочивши по обіді, знов обходив хазяйство; під вечер приходив інколи до його о. Алексій, грали в дашки, або в шахи, вечеряли і о 9-ій годині розходили ся спати.

Хатним хазяйством орудувала Оришка; вона була повна господиня, одначе ніколи, нікому і ні в чому і виду того не подавала; вдавала з себе «просту наймичку» перед людьми і в усьому здавала ся на пана; навіть коли прачка було, спитав у неї: кола, дядино, прати-мемо, вона й тут: «не моя воля, коли пан скаже». Тільки дід Хорунжий ні про що у неї не питав ся, хіба було інколи, щоб «не прочити баби», радить ся з нею.

До Дениса Оришка була невимовно прихильна, доглядала і берегла і його і його добро. Ніхто на Оришку докірливого слова не говорив, челядь і всі Искрині крепаки шанували і любили її.

Крепакам Искриним, як прирівняти життя їх до ничих панцян, жило ся не згірше. У чотирох хазяйнів були свої плуги, останні спрягали ся; землі брали у пана, скільки хто спроможен був впорати; на пана робили три дні щотижня; подушне платив за них пан. Про кару по тілу, як різки, колодка, путо, бик, ніколи й речи не було; хто прощпетить ся було з паробків — трапляло ся — тому пан намне чуприну, а про жонатих не було нічого кари, як робота.

Тимчасом у сусіди Искрино, великого багатира, пана Садикова (казали люде, що він з Татар), про всіх панцян пановала люта кара по тілу: забивали в колодки, в кайдани, садили на бика, а без різок ледви чи був такий будень, щоб обходило ся. За час перебування Одинача в Воскресеньському у Садикова вибили різками трох дівчат та ще одній з них і косу відрізали. Молоденька покоївка покохала гусарина (на селі тоді стояли постові гусари) і, коли пани поляжуть було спати, вона виходила до свого коханця, помиловати ся з ним. Окономка — Німкня і приточила, донесла пані, пані веліла застукати дівчину з гусарином: застукали і по приказу пані дівчина прийняла «на конюшні» 25 різок і позбула ся коси. Одрізану косу велено було віднести до покоївчиної матери.

Можна сказати, що Денисові крепаки любили свого пана, на скільки невольник може любити свого володаря. Дівчата до 16 літ не ходили на панщину, хіба коли Оришка кликне полоть або підлоги вишаровать; старійші люде — чоловіки з 60, а жінки з 55 літ не ходили на панщину. Прихильність крепаків до пана знати було й з того, що кожен з крепаків кликав Дениса кумом до першої дитини.

(Дальше буде).

ній і мужній витривалості можемо протягом дванадцяти літ тих 1.000 посад з легкістю досягнути, — то значить: по дванадцятих літах можемо рік-річно продукувати 1.000 посад по містах з характером чи то возного або листоноса або сторожа шкільного, чи то канцелістів при судах і інших станах. Зваживши, що тих 1.000 молодців женять ся і виховують діти легким коштом в школах; зваживши, що рік річно 1.000 молодців стає горожанами свідомими свого «я»; зваживши, що рік річно 1.000 молодців стає чинником економічним свого стану а тим самим чинником майна національного, — то кожний безсторонний мусить сказати, що тих 1.000 молодців рік-річно, сповняючи свою повинність вірно своєму Найяснійшому Панови, сповняє і виробляє для своєї національності непередвиджене хісно. Тому і до Тебе Інтелігенціє звертаю ся: Ідїть на руку своєму молодшому братови!

На кінець мушу додати, що лишень молодці тверезі, пильні, молодці, що ніякими байдужими лайками не дадуть ся звести з витиченої дороги, повинні далі служити при війську, бо молодець склонний до п'ятики, галабурди, несовісний в службі, не може і при війську нічого дослужити ся.

Вибірчий рух.

З Брідщини пишуть нам: Над всяке сподіванє почав проти посла Барвіньського киришити о. Танякевич. Явивши ся на похоронах о. Лотоцького в Лешневі, наговорював зібраним там священникам, нібито він умовив ся з п. Барвіньським, щоби сей відступив єму (Танякевичові) мандат, наколи не має виглядів (о. Танякевич голосив, нібито о. Герасимович з Білявця казав єму, що п. Барвіньський дістане найбільше 45 голосів), бо він (Танякевич) більше знакомий в Брідщині. Підготовавши так свою кандидатуру, довів до віча в Бродах, котре скликавав 26. серпня в єго користь о. Олексин з Суховолі. Однак віче скінчило ся фіяском, бо явили ся лише оо. Олексини, Леоптович і 8 селян виборців, а 16 невиборців. Наслідком того навіть не подано кандидатури о. Танякевича до «Народного Комітету».

На основі інформацій засягнених від посла Барвіньського додаємо ось що до сеї вісти з Брідщини: О. Танякевич був у п. Барвіньського 9. серпня і випитував ся про вигляди єго поновного вибору. Однак про відступ мандату не було мови, бо п. Барвіньський заявив, що безумовно кандидує. Як назвати супроти того поступованє о. Танякевича, на се в нашім словарі нема відповідного вислову.

Із Самбірщини пишуть, що кандидата з того повіта поставлять в остатній хвилі самі виборці, зїхавши ся до Самбора в переддень вибору посла.

З Бучача доносять: Всіх Вп. виборців бучацького повіту, котрим на серцю добро і бучачності робучого люду в нашім краю, запрошує ся на передвиборчі збори, котрі відбудуть ся дня 4. вересня о 4. годині пополудни на Нагоряній. — За Виділ Селянської Ради в Бучачі. *Телишевський.*

З Городка. Всіх виборців городецького повіта просимо зібратися о 7. годині в день виборів (в четвер) в міській церкві в Городку. Тут відправить ся Служба Божа, а потім усі підемо у військовім порядку до виборчої салі. Кожний ширій виборець мусить ставити ся на означену пору. Вп. Отців духовних, котрі не в виборцями, просимо се оголосити виборцям із своїх громад. — *Городецкий галетский виборчий Комітет.*

В гусятинській повіті на загальнім зборі виборців в Копичинцях дня 29. с. м. поставлено кандидатом на гусятинський повіт п. Михайла Петрицького.

З Коломиї доносять, що дня 30. серпня зрік ся селянин-радикал Іван Дорундяк кандидатури з коломийського повіту в користь Павла Лаврука Семена з Іспаса, котрого радикальна партія від того дня уважає своїм кандидатом.

Польські людовці піднірають руських кандидатів: в Перемишлі Стефана Новаковського, в Ліску Антона Старуха, в Теребовлі Йоси-

фа Ситника. В Ярославі людовці ще не поставили свого кандидата. В округах, де живе більший або менший процент Русинів, поставили людовці ось-такі свої кандидатури: в Березові Йосифа Врону, в Горлицях кс. Яна Келара, в Грибові Клеменсевича, в Яслі Вавжана Древняка, в Коросні Івана Стапінського а в Сяноці Міляна (тут навіть против руського кандидата).

Польський комітет центральний затвердив далі на ропчицький повіт кандидатуру з сільської куриї Адама Биджейовича, на ясельський повіт кс. Кароля Крементовського, на жовківський І. Дучимінського, на перемишлянський Романа гр. Потоцького. — Львівські жида на онодіпних зборах своїх провідників поставили майже одногласно кандидатуру д-ра Вика. — В Хшанівським правибори мали випасти, як доносять з польської сторони, в користь гр. Андрія Потоцького, а в Вадовицях в користь кс. Стояловського.

Новинки.

— **Календар.** В середу: гр.-кат. Агатоника; рим.-кат. Розалії. — В четвер: гр.-кат. Іриней; рим.-кат. Лаврентія.

— **При зміні місяця** просимо наших ВП. передплатників вирівнати залеглості і відновити передплату, бо інакше будемо привезені здержати висилку нашої часописи.

— **О вписах до шкіл** гімназійних, учительських семінарій, вірцевих шкіл і т. п. числа руської молодіжки просимо наших земляків подати нам чим скорше точні дані.

— **Іспити зрілості** письмовні у львівській учительській муж. семінарії будуть відбуватися в днях 10, 11. і 12. вересня с. р. в шкільнім будинку. Устні іспити цілі і поправчі будуть відбуватися в днях 13. і 14. вересня. Кандидати, що мають складати поправчий іспит з математики або з якого-небудь язика, мають зголосити ся в дирекції найпізніше дня 12 вересня о 8. год. рано.

— **Важне для катехитів шкіл народних.** Вже вийшов з друку *Практичний Провідник* для катехитів. Перша частина для 1. і 2. року. Ціна 1 корона — з пересилкою 1 кор. 10 сот.

— **Руські свята, а нотар.** До «Дїл-а» пишуть: Ц. к. нотар в Стрию Констанція Буржинський просто проковує Русинів нещасливанєм руських свят. Так на день 28. серпня (на Успеніє Пресв. Богородиці) візав многих Русинів з Бережниць на термін до списання актів спадкових, як н. пр. Николу Козаря (візване ч. 365/1), Демка Войтюка, Олексу Качиного, Маланку Шолдрукову, Марію Сачевську... Гей пане коморнику! Шануєте жидівські свята, пошануйте-ж і русько-католицькі! Бо інакше будемо правувати ся з вами, а здає ся нам — не виграєте. Жийте-ж із нами в згоді! — *Стрийчане.*

— **Причинок до жителіси косівського староства.** З над Свічки пишуть нам: В численних дописях, поміснених у «Руслані», вказано, як дуже шкодить розвою руського народу а особливо гудулі в Косівщині п. Сабат, староста в Косові. Незавадить піднести, що свого часу, нім п. Сабат зїстав старостом в Косові, тодішній посол до ради державної о. Іван Озаркевич, просив міністра іменувати п. Сабата старостом в Косові, а міністер зазначивши собі, що іменованє п. Сабата старостом в Косові є: *der Wunsch der Ruthenischen Nation* — іменував єго дійсно старостом тамже. — Як то треба бути осторожним, заки подасть ся невдячному руку.

— **Іменованя і перенесеня.** Міністер просвіти іменував професора учительської муж. семінарії львівської д-ра Йосифа Олесківца, директором учительської семінарії в Сокалі.

Міні-тер судівництва переніс секретаря суду Михайла Яворського з Богородчан до Коломиї; іменував ад'юнкта суду Каз. Юл. Березинського в Радимні, секретаром суду в Богородчан, а ад'юнкта в карнім заведеню для мушун у Львові, Йосифа Германа, контролером в тім заведеню.

Намісник переніс інженера О. Пекарекого зі Стрия до Ясла, а ад'юнкта буд. В. Гасмана з Самбора до Стрия.

— **В школі фінансової сторожі** у Львові покінчив ся в неділю чотиро-місячний курс. З 39 кандидатів, між котрими було кільканацять Русинів, двоє здали іспит відзначаючи і їх іменовано старшими стражниками.

— **Сензаційне явище.** Зі Скольного пишуть нам: В неділю дня 25. м. м. о год. 7. мін. 48 вечером оглядали тутешні мешканці сензаційне явище на полудневій стороні неба. Від половини небосклону злетів величавий метеор, величина половини повного місяця, лишаючи за собою довгу, ясну смугу і кілька поменших метеорів. Великий метеор був ясно-зеленої барви, поменші жевріли темнішою барвою. Ціле явище тре-

вало кільканайцять секунд і сховало ся за вершок Зелемня.

— **Дисциплінарне слідство.** З Угнева доносять «Dziennik-owi polsk-omu»: Президія вишого суду кравового вислала до Угнева одного з радників, котрий два дні переводив слідство проти ад'юнкта тутешнього суду д-ра Филипа Евіна, обжалованого о ріжні надужитя.

— **Енцикліка.** В ватиканських кругах ходять вість, що Св. Отець працює тепер над енциклікою, в якій обговорює ся новий антицерковний закон ухвалений французьким парламентом. При сій нагоді годить ся сказати, як повстають енцикліки. Папа студіює найперше дану тему, а коли уложить собі головні начерки, покликуює до себе одного з кардиналів, викладає єму свої погляди і поручає написати енцикліку. Коли енцикліка готова, Папа переглядає єї, справляє, де треба і передає єму секретареві до переписання або до вереведеня на латинську мову. Опися Папа ще раз читає енцикліку в манускрипті і робить потрібні зміни і так само при печатаню точно переглядає все, а навіть засягає ради кардиналів. Іменно йде о те, аби висказів енцикліки не можна розуміти двоюко.

— **Булянке в арешті.** З Перемишля доносять: В поїзді з Кракова до Львова прихопив оноді кондуктор якогось подорожного без карти. Коли кондуктор зажадав від него легітимациї, незнакомий заявив, що є кривняком б. французького генерала Булянжера і на тій основі має право їхати всіма залізницями безплатно. Однак сеї заяви кондуктор не прийняв до відомости і приказав п. Булянжера арештувати. На інспекції поліції в Перемишлі п. Булянке признав ся, що називав ся Альберт Каген і походить з Лондону, а в доказ, що має гроші, предложив чек, котрого однак нідин з перемишльських банків не хотів есконтувати. На телеграму до льондонської поліції наспіла відповідь, що по Кагена приїде окремий післанець, та щоби тимчасом лагідно поводити ся з арештованим. Здає ся, що Каген є божевільний і походить з аристократичної англійської родини.

— **Огороднича вистава у Відні** відбуде ся в першій половині жовтня с. р. Кравий виділ Галичини поручив Огородничому товариству в Кракові, зайняти ся устроєнем відділу для Галичини. Всякі зголошеня в справі віденської вистави приймає др. Станіслав Голінський, кравий інструктор огородництва в Кракові, ул. Стаховського ч. 81.

— **Епідемія.** В Сзуполі ширить ся епідемічно шкарлатина. — В Дорі коло Делятина на черевний тиф занедужало кількадесят осіб. — В Станіславові шкарлатина пригасає від тоді, коли санітарні власти видали строгі зарядженя.

— **В Петербурзі згорів театр,** котрий належав до «літератско-артистичного товариства». Огонь вибухнув в неділю вечером, коли ще представленє не розпочало ся. Причина пожежі не звїсна.

— **Всі держави світа** мають 14,628.000.000.000 корон довгу, се є 10 разів тільки, що 100 літ тому назад. Найбільшою причиною сего задолженя є суть війни і удержанє великого війська.

— **Дрібні вісти.** Міска рада в Журавні надала почетне горожанство начальникови тамошнього суду др. Адамови Пілецкому. — В Карльсбаді помер перший секретар турецької амбасади в Лондоні, Цайд Ібрагім бей в 29. році житя.

— **Родимці! Памятайте** і бурсу «Шкільної Помочи» в Самборі.

Телеграми.

Відень, 3. вересня. Румунська королівська пара прибула ту вчера пополудни incognito. Просто з двірця поїхали до гробівця цісарского д-му і там перебули годину над домовинами цісареві Елисавети і архикнязя Рудольфа. На стяжках вінця, який зложили на домовині, був виписаний вірш королеві Елисавети (Кармен Сильві).

Нордернай, 3. вересня. Канцлер гр. Білов виїхав до Гданьска, щоби бути присутним при стрічі цісаря Вільгельма з царем Николаєм.

Гельсінгоф, 3. вересня. Повитає царської парі даньскою королівською родиною було дуже сердечне. Цар і цариця відїхали на королівський замок в Фреденсборг.

Берлін, 3. вересня. Після донесення східно-азійської кореспонденції німецький цісар з власної ініціативи казав оповістити князеві Чуню, що прийме єго в Почдамі самого, лише в товаристві товмача. Кн. Чун подякував цісареві телеграфічно за усуненє труднощій.

Базилє, 3. вересня. Відїзд кн. Чуна до Берлина після остаточної децизії мав збути ся вче-

ра вечером о год. 11. Авдвения має відбутися в середу або четвер.

Лондон, 3. вересня. Times доносить з Пекина, що китайського посла в Вашингтоні, Вутінг-фанта перенесено в тім самім характері до Лондона, а теперішнього посла в Лондоні до Петербурга.

Париж, 3. вересня. Генерал Сіпільон телеграфує з Тієнсіна, що палату предків в цесарським місті в Пекині, торжественно передано китайським повномочником.

Лекційна комісія

студентів філософського відділу львівського університету, яка остає під зверхнім проводом проф. Твардовського, поручає здобвних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І п. Сала VII) межі 12 1. год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософського відділу, Львів, Університет.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 1. до 16. вересня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) **Lirico**, італійський квартет. 2) **Müller-Lip-part**, музикальний акт трансформаційний. 3) **Black-Doblado**, зі своїми 6 кізлами. 4) **Bajerri**, представителі композиторів при фортеп'яні. 5) **Minos-Styx**, новочасний Мефісто. 6) **Орх стра і реклямограф**. 7) **Elly de Bianca**, субретка. 8) **Ell & Luy**, парискі тансери акробатичні. 9) **Sander Kliné**, черевобесідник. 10) **Leopold & Falceni**, дуетисти. 11) **Американський біоскоп**, нова серія живих фотографій.

Що дня о 8. год. вечером велике представлення. В неділю і свята два представлення. Щоп'ятниці **High Life** представлення. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат і

Картини: Верещагіна, Шевченко в доміні і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелі

Евгена Мандичевского

дістати можна в руских книгарнях

і у автора

площа Академічна ч. 4. II. поверх, по ціні 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

єдине руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети движими против огневих шкід.

„Дністер“ припоручил Пресовищ. Ординариати Всєх. Духовенству і вірним всіх трех Ввархій

Фонди гаранційні „Дністра“ з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор	11	сот	
Резерва премій	171.942	„	—	„	разом
Резерва спеціальна	6.000	„	—	„	620.406 кор. 65 сот.
Фонд емеритальний	30.924	„	54	„	

Тарифи „Дністра“ умірновані. Надплата річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії.

„Дністер“ виплатив до 31 грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди відшкодовують ся безплатно в присутності Делегата і 2 членів.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних Банк краєвий і Каса ощадності у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терехові, Заліщиках, Городку і Богородчанях.

МА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через „Дністер“ іде часть провізії на рускі публичні добродійні цілі; поліси і квіти видає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробляв вже 274.964 кор. провізії.

Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“.

Всілякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потручення

провізії або коптів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перешовання папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідніший закладження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовим.

до Львова			зі Львова		
поїзд	посп.	особ.	поїзд	посп.	особ.
приходить о годині			відходить о годині		
6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня		6:25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор	
6:20	з Чернівців (Іцкан, Галаца), Гусятина		6:30	до Підволочиска (Київа) Бродів дв. головний	
6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.		6:43	„ „ дв. Підзамче	
7:45	з Янова		6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берліна	
8:00	„ „ на дв. головний		9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.	
8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока		9:15	до Янова	
8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:25	до Підволочиска, Бродів, Гусятина дв. Піда	
8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна		9:42	„ „ дв. гол.	
11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора		10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)		10:25	до Чернівців	
12:55	з Янова		1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в не-	
1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова з Лавочного		2:15	ділі і свята	
3:14	від 1. черв. до 15. вер.		3:05	до Брухович від 16. мая до 16. вересня	
4:40	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		3:15	в неділі і свята	
4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия		3:26	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
5:35	з Підволочиска (Київа) Бродів на дв. Піда.		3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.	
5:50	„ „ на дв. голов.		3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.	
5:40	з Кракова		3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова	
5:40	з Чернівців, Іцкан				
6:00	з Сокаля, Белзця і Любачова				

НІЧ			НІЧ		
поїзд	посп.	особ.	поїзд	посп.	особ.
приходить о годині			відходить о годині		
7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		6:10	до Станиславова	
8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.		6:20	з Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно		6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6.	
9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)		6:35	а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно	
9:50	з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова		7:10	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
9:40	з Чернівців, Букарешту		7:32	до Тернополя, Бродів дворець головний	
10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша		7:25	дворець Підзамче	
10:20	з Підволочиска (Київа), Бродів на дв. Піда.		7:52	до Сокаля і Рави рускої	
10:02	„ „ на дв. голов.		7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
3:12	з Підволочиска Копичинськ на дв. Підзамче		9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
3:35	„ „ на дворець головний		10:30	до Чернівців і Іцкан	

ЗАМІТКА: Погода нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського — 12 год. 36 мин. часу львівського. — В місті видають білети їзди: Звичайні білети агенція часописий Ст. 1. Соколеного в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі інші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красиків ч. 5. в подвійю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).